

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระบวนการสร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน มีสาระสำคัญนำเสนอ 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไป
2. การดำเนินการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน
3. กระบวนการสร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน

ผลการศึกษา มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ พื้นที่ที่ศึกษาเป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง 1 ตำบล และชุมชนเมือง 1 ตำบล ลักษณะทั่วไปของชุมชนทั้ง 2 ตำบลมีดังนี้

(1) ชุมชนชนบทกึ่งเมือง อำนวยการปกครองขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ ค้าขาย และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ลักษณะครอบครัวมีทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย บางครอบครัวเป็นคนต่างพื้นที่ย้ายมาเพื่อทำการประกอบอาชีพ เมื่อเจ็บป่วยประชาชนนิยมไปรับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสค) ซึ่งเป็นสถานบริการสุขภาพสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจัดบริการสุขภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ อยู่ห่างจากโรงพยาบาลชุมชนของอำเภอประมาณ 12 กิโลเมตร มีโรงเรียนในพื้นที่ที่รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง ซึ่งมีเด็กวัยเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของสถานีนอนามัยจำนวน 3 หมู่บ้าน เด็กส่วนใหญ่จะเป็นลูกหลานของคนในพื้นที่ ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในพื้นที่และมีบางส่วนเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนในจังหวัด กิจกรรมตอนเย็นและในวันหยุดก็จะเล่นกีฬาในหมู่บ้าน ช่วยผู้ปกครองทำงาน รวมกลุ่มพูดคุยไปเที่ยวกัน และบางส่วนไปเล่นเกม เล่นอินเทอร์เน็ตที่ร้าน

(2) ชุมชนเมือง ที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองเทศบาลตำบล ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมไม่หิน และขับรถบรรทุกหิน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล (รพสค) 1 แห่ง มีชุมชนที่อยู่ในความ

รับผิดชอบจำนวน 5 ชุมชนและมีโรงเรียนที่รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส และได้รับงบประมาณสนับสนุนบางส่วนจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 1 แห่ง เมื่อเกิดการเจ็บป่วยประชาชนนิยมไปใช้บริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล (รพสต) และโรงพยาบาลชลบุรี เด็กส่วนใหญ่จะเป็นลูกหลานของคณงานที่ย้ายถิ่นฐานมาเพื่อประกอบอาชีพซึ่งจะศึกษาอยู่ในโรงเรียนในพื้นที่ ส่วนเด็กที่เป็นลูกหลานคนในพื้นที่มักจะเดินทางไปศึกษาในตัวเมือง กิจกรรมตอนเย็นและในวันหยุดก็จะเล่นกีฬา รวมกลุ่มพูดคุยไปเที่ยวกันที่พบปะกันของเด็กจะเป็นจุดต่าง ๆ ในพื้นที่ ห้างสรรพสินค้าและบางส่วนไปเล่นเกม เล่นอินเทอร์เน็ตที่ร้าน

1.2 สถานการณ์พฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมในชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนโดยการกระบวนมีส่วนร่วมจาก ผู้นำองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครูที่รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพของเด็กวัยเรียน โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สถานการณ์ปัญหาในเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยเรียนในโรงเรียนและชุมชนที่เกิดขึ้น องค์กรชุมชนได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยเรียนในโรงเรียนและชุมชน ดังนี้

1.2.1 ปัญหาพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมของเด็กวัยเรียนและ

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในชุมชนตามมุมมองขององค์กรในชุมชน คือ พฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยเรียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยมีอิทธิพลค่านิยมตะวันตกที่เข้ามาเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ทำให้เด็กมีทัศนคติที่เปลี่ยนไปในเรื่องเพศ เด็ก ๆ ในชุมชนที่กำลังเป็นมีปัญหาเรื่องกรรมมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มีเพศสัมพันธ์กับหลายคน กับเพื่อนในโรงเรียนเดียวกัน จนก่อให้เกิดปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ที่มีอุบัติการณ์ ส่งผลให้เกิดผลเสียด้านสังคม คือ การทำแท้ง การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ จนทำให้มีผลต่อการเรียน เป็นภาระต่อครอบครัว และชุมชน

“มี ๆ ขนาดมีงานกิจกรรมบางครั้งก็ยังมีแอบมาเพศสัมพันธ์กันเลย”

ทางด้านผู้อำนวยการโรงเรียน ครูในโรงเรียน ได้ให้ความเห็นว่า ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของเด็กกำลังเป็นปัญหาที่ใหญ่และขยายวงกว้างอย่างมาก สืบเนื่องจากปัญหาเด็กหนีเรียนไปพบกันตามที่ต่าง ๆ เช่น บ้านเพื่อน บ้านตนเอง ในขณะที่ผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน ปัญหา

การตั้งครรภ์ในวัยเรียนจะต้องออกจากการเรียน การทำแท้ง รวมถึงการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ

“เอดส์ในโรงเรียนนี่ก็มีนะ แต่เราไม่ได้บอกใคร”

“เด็กตอนนี้มีตั้งครรภ์ในวัยเรียนมากขึ้น”

ซึ่งพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อเรื่องโรคติดต่อเพียงอย่างเดียว ยังมีผลกระทบต่ออนาคตของเด็ก เมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียนด้วย

“นักเรียนหญิงบางคนท้องก็ต้องออกไปเลี้ยงลูกไม่ได้เรียน”

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ให้ข้อมูลว่า พบนักเรียนชายในชุมชนที่มารับการรักษาที่สถานบริการ ป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น กามโรค หนองใน ซิฟิลิส มารับการรักษาจำนวนมากขึ้น

“มีนะคะ วันก่อนมีเด็กเป็นหนองในมาหาที่อนามัย แรกๆเขาก็อาย ถามประวัติบอกมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน”

และเป็นที่น่าสังเกตจากการซักถามพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยเรียนเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนกับหลายคนและบางครั้งเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน

1.2.2 สาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมในมุมมองของชุมชนเห็นว่าสาเหตุมากจากตัวเด็กเอง การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่าง สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ค่านิยมในเรื่องการดูแลตนเองเปลี่ยนแปลงไป การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การขาดความรักความอบอุ่น ลักษณะทางสังคม เช่น การเข้าถึงสื่อทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตได้ง่าย สภาพที่อยู่อาศัยของครอบครัว ไม่มีห้องนอนที่มิดชิด ทำให้เด็กได้เห็นตัวอย่างจากพฤติกรรมของพ่อแม่ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ค่านิยมมันเปลี่ยนไป เด็กเห็นการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดา”

“เดี๋ยวนี้การจับมือ เป็นเรื่องธรรมดา เห็นเดินตามห้าง สมัยก่อนไม่มี”

“บางครั้งยอมมีเพศสัมพันธ์เพื่อการพิสูจน์ความรัก”

(2) ลักษณะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จากลักษณะสังคมเดิมที่เป็นสังคมแบบไทย ๆ พ่อแม่ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำให้มีเวลาใกล้ชิดบุตร แต่ในปัจจุบันลักษณะสังคมเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ของเด็กต้องเร่งรีบทำมาหากินเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้พ่อแม่มีเวลาใกล้ชิดกับเด็กลดลง ไม่มีเวลอบรมเลี้ยงดู ให้คำปรึกษา ซึ่งลักษณะเฉพาะของเด็กวัยรุ่นและกำลังเข้าสู่วัยรุ่นนี้กำลังเป็นวัยที่สนใจในเรื่องความรัก การขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัวทำให้เด็กแสวงหาความรัก จากเพื่อนต่างเพศเมื่อเขามีปัญหาหรือข้อสงสัย จึงไม่มีที่ปรึกษาที่ดีจึงตัดสินใจทำไปโดยความคิดของตนเอง หรือตามความคิดของเพื่อน ส่งผลให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ นำไปสู่ปัญหาการทำแท้ง

“พ่อแม่เขาทำมาหากินหาเช้ากินค่ำไม่มีเวลาดูแลลูก”

“เขาก็ก้อออกไปทำงาน กลับมาก็เหนื่อยล้าอยากพักผ่อน”

(3) สื่อทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือการ์ตูน เป็นตัวการที่สำคัญเพราะปัจจุบันเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ วันหนึ่งมากกว่า 3 ชั่วโมง อยู่กับโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ที่เป็นช่องทางที่ง่ายในการดูสื่อลามกต่างๆซึ่งเป็นเหตุช่วยต่างๆ ที่สามารถเข้าไปดูได้อย่างอิสระ ซึ่งได้มีการรายงานว่าเด็กชายมีสถิติการเปิดเวปไซต์โป๊ ถึงร้อยละ 35 สื่อเหล่านี้ทำให้ผู้ที่ดูเกิดการหมกมุ่น อยากลองอยากทำตาม อันเป็นสาเหตุให้เด็กมีอยากเพศสัมพันธ์ มีพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศทำให้มีโอกาสเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และปัญหาต่างๆ ตามมา

“โทรทัศน์ เดี่ยวนี้สำคัญ บางครั้งสื่อก็ออกมาไม่เหมาะสม”

“เสาร์-อาทิตย์เห็นเด็กไปหมกมุ่นที่ร้านคอม บางทีก็ดูเวปไซต์ มาเล่าให้เพื่อนฟัง”

(4) สภาพที่อยู่อาศัยของครอบครัว ที่เป็นห้องพักลักษณะห้องแถว ไม่มีห้องนอนที่มิดชิด ทำให้บางครั้งเด็กได้เห็นตัวอย่างจากพฤติกรรมของพ่อแม่ ทำให้เด็กเห็นว่าเป็นเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติธรรมดา

“บางที่บ้านเป็นห้องแถว พ่อแม่ทำอะไรกันก็ได้ ปกติดูก็เห็นเลยเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา”

ส่วนที่ 2 การดำเนินการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน

จากการประชุมร่วมกันขององค์กรในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพเด็กวัยเรียน ได้กล่าวถึงการดำเนินการป้องกันพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม และการป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของเด็กวัยเรียนในชุมชนผ่านทางกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ดังนี้

2.1 โครงการเพื่อนใจวัยรุ่น โดยเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี การดำเนินโครงการ ภายใต้ โครงการ TO BE NUMBER ONE เป็นความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลกับ โรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการให้คำปรึกษากับเด็กในพื้นที่ ที่ต้องการพูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ มีบริการ 2 ลักษณะ คือ บริการปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยอาสาสมัครประจำศูนย์ ฯ และ บริการปรึกษาทางโทรศัพท์ โดยศูนย์เพื่อนใจตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล การดำเนินการเพิ่งเริ่มดำเนินการจึงยังไม่เห็นผลมาก

“ตอนนี้เพิ่งทำโครงการเพื่อนใจวัยรุ่น”

2.2 การใช้ธรรมะในการพัฒนาจิตใจเด็ก โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมลงไป ในหลักสูตร โดยใช้ชั่วโมงพระพุทธศาสนา ครูในโรงเรียนเป็นผู้สอน โดยจะสอนเรื่องของบาปบุญคุณโทษของการฆ่าชีวิตหากต้องทำแท้ง โครงการส่งเสริมคุณธรรมบันทึกการทำความคิด

“โดยส่งเสริมในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเราก็มีโครงการส่งเสริมด้านคุณธรรม อยู่เป็นประจำในชั่วโมงเรียน”

2.3 การสอนให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้สอนในวิชาสุขศึกษา ให้ความรู้กับเด็กนักเรียน เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเพศเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นหนุ่มสาว การวางตัวต่อเพศตรงข้าม วัฒนธรรมและศีลธรรม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

“ในช่วงโมงสุดท้ายก็มีส่วนเรื่องพวกนี้ (เพศศึกษา)”

ส่วนที่ 3 กระบวนการสร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน

จากการพบผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ ครูที่รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพของเด็กวัยเรียน เกี่ยวกับ ปัญหาในเรื่อง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยเรียนคณะผู้วิจัย ผู้นำชุมชน ได้ร่วมกันเสนอกระบวนการในการดำเนินการแก้ไขปัญหา เรื่อง พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมและ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของในวัยเรียนร่วมกัน โดยเน้นกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันหลายฝ่าย โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นัดประชุมผู้นำชุมชนชั้นประสานงานและเตรียมการ

จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) พบว่า ทุกภาคส่วนมีความรู้ดี แต่ยังไม่ทราบว่า สถานการณ์เริ่มแพร่กระจายมาที่เด็ก ส่วนนโยบายหรือแผนการดำเนินงานเพื่อป้องกันเรื่อง พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมและ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ก็พอมีดำเนินการอยู่บ้าง ตามนโยบายที่กำหนดมา

ผลของการประชุมเพื่อประเมิน โรงเรียนและชุมชน เกี่ยวกับเรื่องความรู้ ทักษะและ ทักษะในการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนในชุมชน พบว่าตัวแทนองค์กรต่าง ๆ มี เช่นครู ในสถานศึกษา มีความรู้ในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเอดส์ โดยมีเหตุผลเนื่องจากการณรงค์ให้ความรู้ และเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ถึงการติดต่อ วิธีการป้องกันโรคติดต่อ แต่องค์กรในชุมชนยังไม่ทราบถึงสถานการณ์เริ่มแพร่กระจายมาที่เด็ก พบการแพร่ระบาดของโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของเด็ก ซึ่งในภาพของประเทศ มีจำนวนผู้ป่วยลดลงแต่เมื่อศึกษาตามช่วงวัยแล้วพบว่า เอดส์ในเด็กแต่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

“ตอนนี้สถานการณ์เรื่องโรคเอดส์ในประเทศไทยเราเป็นอย่างไร มีการลดลงหรือไม่”

ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้นำเสนอสถานการณ์เอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สาเหตุของ ปัญหาอันเนื่องมาจากค่านิยมทางเพศและลักษณะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้เข้าร่วม

ประชุม เห็นด้วยกับปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องเพศของเด็กในปัจจุบันที่รบกวนสงวนตัวน้อยลงและมีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือแฟนเป็นเรื่องธรรมดา

“...เด็กสมัยนี้การรักรบกวนสงวนตัวน้อยลง...”

“...เด็กสมัยนี้เขาคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมดาของเขา”

ขั้นตอนที่ 2 ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุกำหนดแนวทางแก้ไข

ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการ โรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กรรมการชุมชน ร่วมกัน ระดมสมองคิดวางแผน เสนอกลวิธีต่าง ๆ ในการสร้างเสริมทักษะ การป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียนที่เหมาะสมที่สุดกับชุมชนของตนเอง เพื่อผลักดันให้ การดำเนินงานดูแลเด็กเรื่องเพศสัมพันธ์เกิดความยั่งยืน เพราะการวางแผนการจัดการสุขภาพ การดำเนินการ การกำหนดเป้าหมายถ้าชุมชนได้ร่วมกันคิด มีส่วนร่วม มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการ ระดมสมองร่วมกัน จะก่อให้เกิดความยั่งยืนได้ง่ายกว่าที่ทีมสุขภาพจะคิดและวางแผนให้เพราะ อาจจะไม่ตรงกับความต้องการและสภาพปัญหา โดยการประชุมได้ก่อให้เกิดนโยบายสาธารณะ ซึ่งนโยบายสาธารณะนี้จะเหมือนเป้าหมายที่ทุกหน่วยงานในชุมชนไม่ว่าจะเป็น องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน สถานบริการสาธารณสุข และชุมชน ร่วมกันให้ความสนใจมากที่สุด เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปเขียนเป็นแผนของหมู่บ้านเพื่อเสนอของบประมาณ จากนโยบายสาธารณะของชุมชนที่ศึกษา จึงเริ่มดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามกระบวนการและผล

การดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการ ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง และมีการมอบหมายงานให้คิดและร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกับเพื่อนในระหว่างสัปดาห์ ผลของการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง ดังนี้

(1) การพัฒนาความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สถานการณ์การ เกิดโรคติดต่อและป้องกันโดยใช้ภาพ และสื่อ VDO ให้เด็กได้สะท้อนคิด ผลที่ได้จากการเรียนรู้ และจากสื่อ VDO ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนตามความคิดของเด็ก คือ การตั้งครรภ์ทำให้เสียอนาคต หรือทำให้ติดโรคติดต่อและตั้งใจจะไม่มีเพศสัมพันธ์ในขณะที่เรียน

“ปัญหาที่ตามมาของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนคือ การตั้งครรภ์ เสียอนาคต”

“เพศสัมพันธ์วัยเรียน การสำส่อนทำให้เกิดโรคเอดส์ หนองใน”

“ถ้ามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย มักเสียทุกอย่างในชีวิตตนเอง”
 “การทำแท้งไม่ดีเป็นการฆ่าคนทางอ้อม”
 “ไม่อย่างมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน”
 “ไม่อย่างเป็นเอดส์”
 “ไม่ควรล่าแต่้ม (การนับครั้งของการมีเพศสัมพันธ์ เป็นคะแนน)”

(2) ผลการวิเคราะห์สถานการณ์และพฤติกรรมเสี่ยงของตนเองและเด็กวัยเรียนในชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ภายหลังจากที่ผู้วิจัยนำเสนอข่าวสาร สถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กไทยในปัจจุบัน ผลเสียและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและครอบครัว การตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ การทำแท้งซึ่งเป็นการฆ่าชีวิตคน สูญเสียการเรียน เสียอนาคต ส่งผลกระทบต่อ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ญาติพี่น้องต้องเสียใจ ซึ่งเป็นเหตุอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และให้เด็กได้เขียนพฤติกรรมเสี่ยงของตนเองและเด็กวัยเรียนในชุมชนที่ตนเองพบเห็น โดยสรุปพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์จนทำให้เกิดโรคติดต่อได้ดังนี้

สถานการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ คือ การอยู่ในที่ลับตาคน การไปเที่ยวด้วยกันสองต่อสอง เช่น บ้านฝ่ายชาย บ้านฝ่ายหญิง ขณะที่ผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน โดยการชักชวนของฝ่ายชายด้วยเหตุผล คือ ไปติวหนังสือ ไปนอนเป็นเพื่อน หรือบางครั้งโคดเรียนไปด้วยกัน การไปเที่ยวกลางคืน โดยมีตัวกระตุ้นคือ การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด บางส่วนมาจากที่ฝ่ายหญิงแต่งการ โป๊และยอมให้สัมผัสร่างกาย

“... การอยู่ด้วยกันสองต่อสองในที่ลับตาคน”
 “...การไปเที่ยวด้วยกันสองต่อสอง”
 “...การดู VDO สื่อลามก หรือทางเว็บไซต์”
 “...การ ไปเที่ยวกลางคืนตามเชค หรือ ไปงานวันเกิดเพื่อน”
 “...การดื่มสุรา การใช้สารเสพติด”
 “...การแต่งตัว โป๊ แต่งกายล่อแหลมของฝ่ายหญิง”
 “... ไม่รักษาวลสงวนตัว ยอมให้ฝ่ายชายสัมผัสร่างกาย”

นอกจากนี้เด็ก ๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา
เพศสัมพันธ์ในวัยเรียนฐานะที่เป็นประชากรในชุมชน ดังนี้คือ

1. ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ใกล้ชิด ใส่ใจเรื่องเวลาการกลับบ้านและการไปนอกคั้งที่
อื่น
มากขึ้น

“ผู้ใหญ่ควรดูแลอย่างเด็กอย่างใกล้ชิด ให้กลับบ้านให้ตรงเวลา ไม่ให้กลับดึก หรือ ไป
คั้งคั้งบ้านคนอื่น”

2. เด็กในชุมชนช่วยกันดูแลและแจ้งผู้ใหญ่ทราบเมื่อเห็นเพื่อนมีพฤติกรรมไม่
เหมาะสม

“เด็กๆ ในหมู่บ้านต้องช่วยกันสอดส่องดูแล โรงเรียนและหมู่บ้าน เห็นใครมีพฤติกรรม
เสี่ยงควรบอกผู้ใหญ่”

“ตรวจสอบในโรงเรียนและหมู่บ้าน”

3. จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างกันอย่างถูกต้อง หรือให้ความรู้เรื่อง
เพศสัมพันธ์
และโรคติดต่อแก่เด็กในโรงเรียน

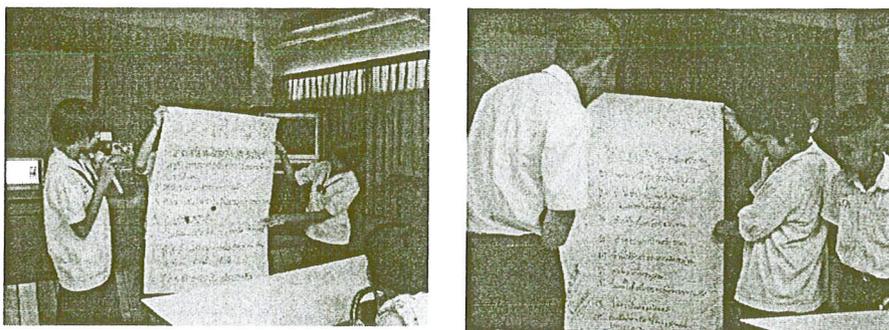
“จัดกิจกรรมร่วมกัน โดยไม่ให้เด็กผู้หญิงผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กัน”

“รณรงค์เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในโรงเรียน”

“อบรมการเกิดโรคเอดส์”

4. จัดสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ดีไม่ให้มีแหล่งมั่วสุมหรือที่ไม่ปลอดภัย

“...ไม่ควรมีสถานที่เปลี่ยวหรือหยากรสูงในหมู่บ้าน”

ภาพที่ 1 เด็กเสนอแนะการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

(3) การสร้างเสริมทักษะชีวิตในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และไม่คาดคิด โดยยกตัวอย่างสถานการณ์การปฏิบัติและการปฏิเสธที่เหมาะสมเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และมีกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกและพูดประโยคดังกล่าว โดยเด็กได้จดและทดลองพูดประโยคต่างๆที่เกี่ยวกับการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ โดยเด็กสามารถเลือกคำพูดและใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

(4) ผลของการสร้างความตระหนักรู้ประสบการณ์จริงชีวิตของผู้ป่วยเอดส์ จากการเยี่ยมชมศูนย์ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ คามิลเลียนโซเซี่ยลเซนต์จอร์จsvilleของ เมื่อเด็กวัยเรียน ได้มีโอกาสรับฟังประสบการณ์จริงชีวิตจากผู้ติดเชื้อและผลกระทบที่ตามมาจากการมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม เด็กได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

1. สามารถป้องกันการติดเชื้อได้โดยระมัดระวังการมีเพศสัมพันธ์
2. การเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด
3. ผู้ป่วยโรคเอดส์ไม่น่ากลัวน่าเห็นใจและอยากเป็นกำลังใจให้

“มั่นใจว่าโรคเอดส์สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้”

“ดูผู้ป่วยเขาจะมีความสุขกันมากที่เราไปเยี่ยมพวกเขาและได้การ์ดที่พวกเขาทำเอง

“ภูมิใจและรู้สึกดีใจมากที่ได้ไปในวันนี้ ได้เป็นกำลังใจให้ผู้ป่วยเขา

“ควรระมัดระวังการมีเพศสัมพันธ์ อย่าประมาท”

“ควรใส่ใจเรื่องการเรียนหนังสือก่อนการมีเพศสัมพันธ์”

เด็กได้แสดงความเห็นใจและให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย ผ่านการ์ดแสดงความรัก การให้กำลังใจ ที่ทำด้วยตนเองและมอบแก่ผู้ป่วย

ภาพที่ 2 เด็กทำการ์ดไปให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย

ภาพที่ 3 การ์ดของเด็กที่นำไปให้แก่ผู้ป่วย โรคนอดส์

เด็กได้แสดงความรู้สึกเห็นใจและดีใจและตื่นเต้นที่ได้มีโอกาสได้ให้กำลังใจผู้อื่น

“ดูผู้ป่วยเขาจะมีความสุขกันมากที่เราไปเยี่ยมพวกเขาและได้การ์ดที่พวกเขาทำเอง

“ภูมิใจและรู้สึกดีใจมากที่ได้ไปในวันนี้ ได้เป็นกำลังใจให้ผู้ป่วยเขา

“ตื่นเต้นและดีใจ ได้ไปเยี่ยมผู้ป่วย สงสารอยากให้เขาหา”

“ตื่นเต้น อยากจะไปอีก เพราะได้เห็นผู้ป่วยมีความสุข”

“เห็นใจเขา เพราะเขาคงอยากมีความสุขเหมือนเรา”

เมื่อเสร็จสิ้นการเยี่ยมชมศูนย์ฯ ได้ให้เด็กเขียนสะท้อนกลับถึงความรู้สึกที่ได้ไปเยี่ยมชม ศูนย์ฯ และประโยชน์ที่จะได้นำมาใช้กับชีวิตของตนเอง คือ ควรสนใจเรียน ดูแลตนเอง ไม่ควร ประมาทและระมัดระวังการมีเพศสัมพันธ์

“เราสามารถป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้”

“ควรระมัดระวังการมีเพศสัมพันธ์ อย่าประมาท”

“ควรรักตัวเองใจเดียวและไปตรวจเลือดก่อนมีเพศสัมพันธ์”

“ควรใส่ใจเรื่องการเรียนหนังสือก่อนการมีเพศสัมพันธ์”

“ควรดูแลตนเองและศึกษาเกี่ยวกับเอชไอวีและ โรคติดต่อต่างๆ”

(5) ผลวัดประเมินทักษะการป้องกันโรคติดต่อของเด็กวัยเรียน โดยกระบวนการวัดจะ ประกอบไปด้วยการ

1. วัดความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ วิธีการ ป้องกัน พฤติกรรมที่เหมาะสมในการป้องกันเอชไอวีและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย การวางตัวต่อเพศ ตรงข้าม โดยผลของการตอบคำถามพบว่าเด็กวัยเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ ดี ถึง ดีมาก เกี่ยวกับ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

2. ทักษะของเด็กเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงของตนเอง พบว่าเด็กสามารถ เลือกลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีทั้งการเลี้ยงที่จะเข้าไปสู่ สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การใช้ทักษะการปฏิเสธอย่าง เหมาะสมพบว่าเด็กวัยเรียนสามารถจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 การสรุปผล

หลังจากได้นำเสนอผลของการสร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อ ตามกระบวนการ ที่ได้ร่วมวางแผนของชุมชน ผู้อำนวยการ โรงเรียน และองค์กรท้องถิ่นมีความสนใจนำกระบวนการ สร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อโดยแสดงความคิดเห็นว่าชุมชน และ โรงเรียนจะยึดเป็น เป้าหมายเพื่อพัฒนา และสร้างเสริมทักษะการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แก่เด็กในชุมชน เป็นนโยบายสาธารณะภายในโรงเรียนและชุมชน เพื่อนำไปใช้พัฒนาเด็กในโรงเรียนและในชุมชน ให้แพร่หลาย โดยมีเป้าหมาย คือเด็กไทยมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพกายและจิตที่ดี เติบโต เป็นผู้ใหญ่มีครอบครัวที่อบอุ่น ที่สมบูรณ์เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป